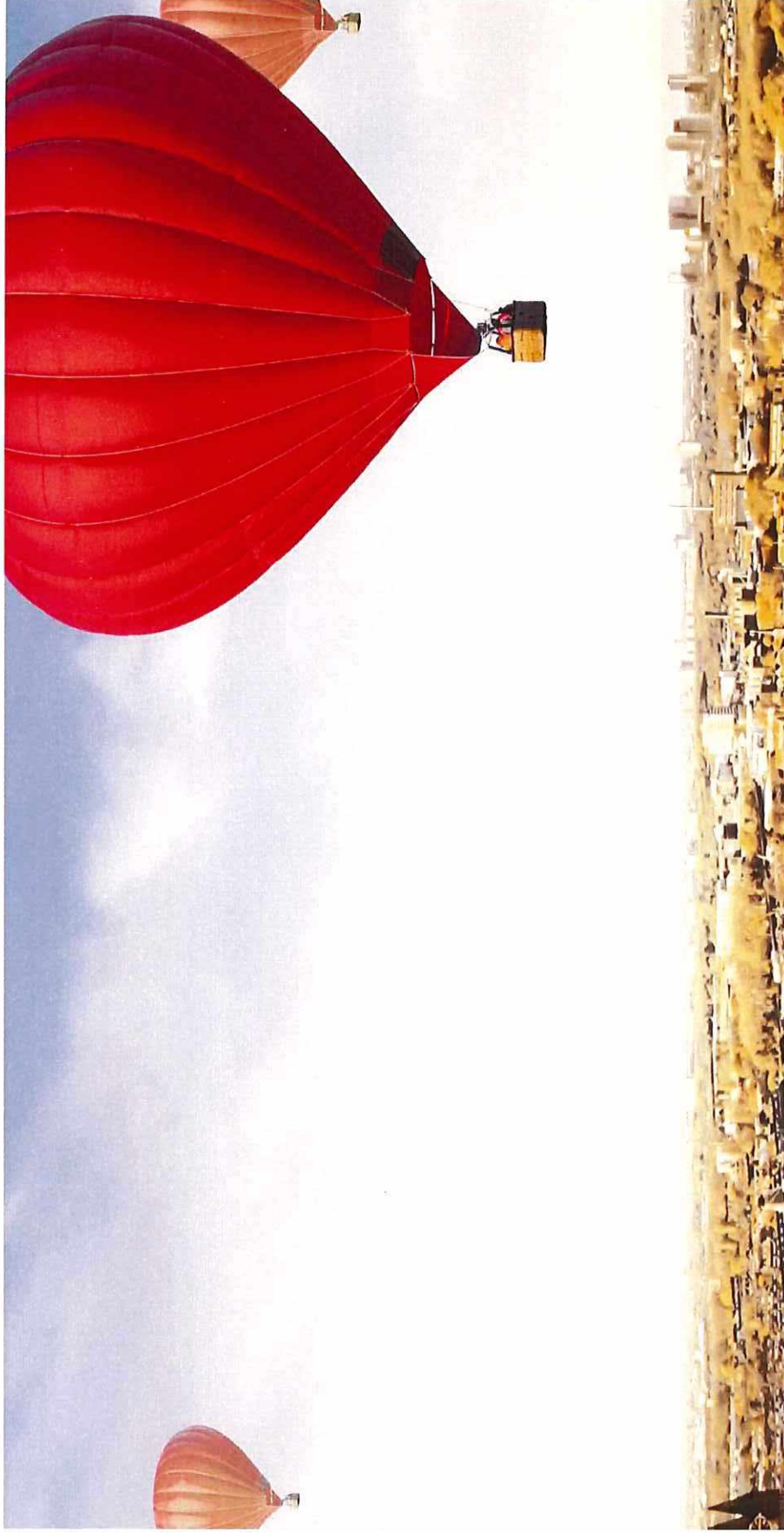

ACCOUNTANTSVERSLAG 2016

VEILIGHEIDSRGIO KENNEMERLAND

ACCOUNTANTSVERSLAG 2016

Aan het Algemeen Bestuur van de
Veiligheidsregio Kennemerland
Zijlweg 200
2015 CK HAARLEM

Amstelveen, 23 mei 2017
Kenmerk: RB/DR/AA17-0956

Geacht bestuur,

Sinds het boekjaar 2016 mogen wij uw accountant zijn. Wij hebben met een frisse blik naar uw organisatie gekeken. Zoals afgesproken in onze opdrachtbevestiging ontvangt u hierbij ons accountantsverslag 2016. Dit verslag bevat onze belangrijkste bevindingen uit de controle van de jaarrekening 2016.

Met dit verslag willen wij u zo goed mogelijk informeren. De onderwerpen, die in dit verslag aan de orde komen, hebben onderdeel uitgemaakt van onze overwegingen bij de bepaling van de aard, het tijdstip van uitvoering en de diepgang van de controlemaatregelen die zijn toegepast bij de uitvoering van de controle van de jaarrekening. De in dit verslag opgenomen bevindingen doen geen afbreuk aan ons oordeel over de getrouwheid en rechtmatigheid van de jaarrekening 2016, tenzij dit specifiek is aangegeven.

Onze bevindingen en aanbevelingen hebben wij afgestemd met de directie.

Het opstellen en controleren van de jaarrekening vraagt elk jaar weer een aanzienlijke inspanning. Bij deze willen wij alle betrokken medewerkers van de Veiligheidsregio Kennemerland bedanken voor de constructieve en plezierige samenwerking tijdens de controle. Vanzelfsprekend zijn wij graag bereid om deze rapportage nader toe te lichten.

Hoogachtend,
BDO Audit & Assurance B.V.

H.C.J. Bot RA

dinsdag 23 mei 2017

Pagina 1

INHOUDSOPGAVE

1	DASHBOARD ACCOUNTANTSCONTROLE	DASHBOARD ACCOUNTANTSCONTROLE	3
2	ONS OORDEEL	ONS OORDEEL	4
3	ONTWIKKELINGEN/AANDACHTSPUNTEN VOOR 2017	ONTWIKKELINGEN/AANDACHTSPUNTEN VOOR 2017	6
4	UW FINANCIËLE POSITIE	RESULTAAT 2016	7
5	BEVINDINGEN 2016	5.1 BEVINDINGEN - JAARREKENING 5.2 BEVINDINGEN - BEGROTINGSRECHTMATIGHEID 5.3 BEVINDINGEN - OVERIG	8 11 12
6	INTERNE BEHEERSING	INTERNE BEHEERSING	13
	BIJLAGEN	A. BEVINDINGEN SISA-BIJLAGE B. BEVINDINGEN WNT C. ONZE CONTROLE	

1. DASHBOARD ACCOUNTANTSCONTROLE

Ons oordeel	Aandachtspunten voor 2017	Analyse van uw financiële positie
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wij hebben een goedkeurende controleverklaring afgegeven bij de jaarrekening. ▪ De jaarrekening 2016 is getrouw en rechtmatig. ▪ Onrechtmatigheid in aanbestedingen geconstateerd welke onder de tolerantie blijft. ▪ Wij hebben geen tekortkomingen ten aanzien van de WNT (na aanpassing) en de SiSa-bijlage. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Samenvoeging meldkamers. 2. Aanpassingen in het BBV. 3. Verdere inrichting VIC. 4. Complexe inrichting financiële administratie als gevolg van diverse interne doorbelastingen. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Resultaat boekjaar bestaat uit +€ 0,7 miljoen exploitatie en -€ 1,4 miljoen IKB = -€ 0,7 miljoen. ▪ Resultaat IKB was niet begroot maar wel door AB besloten, vooraf bekend en wordt onttrokken aan de reserves. ▪ Gewenste weerstandscapaciteit verlaagd van 5% begroting (ca € 3,9 mln) naar € 1,8 mln vast + € 0,5 mln onvoorzien, samen € 2,3 mln. ▪ Berekend risico € 3,3 mln, weerstandsvermogen daarmee 0,7. ▪ Vaststelling jaarrekening leidt tot terugbetaling vermogenssurplus naar gemeenten.
Belangrijkste bevindingen 2016 1/2	Belangrijkste bevindingen 2016 2/2	Interne beheersing
<ul style="list-style-type: none"> • Aandacht voor onderbouwing van de voorzieningen. • Aandacht voor onderbouwing van de niet uit de balans blijvende verplichtingen. • Aandacht voor vereenvoudiging financiële administratie en verantwoording programmakosten. • Aandacht voor wijze opnemen primaire begroting. 	<ul style="list-style-type: none"> • Een beperkt aantal bevindingen geconstateerd welke zijn aangepast: Enkele presentatie-correcties in de balans en enkele tekstuele aanpassingen. • In de processen aanbestedingen (aandacht voor adequate dossiervorming naleving wetgeving) en betalingen kunnen verbeteringen worden doorgevoerd. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ De significante processen zijn van voldoende niveau met uitzondering van automatiseringsomgeving. Het belang van een juiste inrichting neemt toe. Verbeteringen dienen te worden doorgevoerd in de inrichting van de automatiseringsomgeving. ▪ Wij kunnen niet in voldoende mate steunen op de VIC gezien niet aan alle eisen van COS 610 wordt voldaan. ▪ Naderere duiding processen, interne controles en verbijzonderde interne controles. ▪ Instellen interne controle op posten in de jaarrekening.

2. ONS OORDEEL

<p>GOEDKEURENDE CONTROLEVERKLARING</p>	<p>Wij hebben bij de jaarrekening 2016 van Veiligheidsregio Kennemerland een goedkeurende controleverklaring (d.d. 7 april 2017) afgegeven met betrekking tot de getrouwheid en rechtmatigheid.</p>
<p>DE JAARREKENING IS GETROUW</p>	<p>Een goedkeurende verklaring met betrekking tot getrouwheid betekent dat de jaarrekening 2016 een getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2016 als van de activa en passiva per 31 december 2016 in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) voor Provincies en Gemeenten.</p>
<p>DE JAARREKENING IS RECHTMATIG</p>	<p>Een goedkeurende verklaring met betrekking tot rechtmatigheid betekent dat de verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in de jaarrekening 2016 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen en in overeenstemming zijn met de relevante wet- en regelgeving.</p>
<p>CONTROLEVERKLARING NIEUWE STIJL</p>	<p>U zult zien dat de controleverklaring er dit jaar anders uitziet. Met name de volgorde is gewijzigd, waardoor we beginnen met het belangrijkste: ons oordeel over de jaarrekening. Deze aanpassing komt door de wijzigingen in de regelgeving rondom controleverklaringen, welke vanaf het controlejaar 2016 dienen te worden toegepast.</p> <p>Voor een uiteenzetting inzake de verantwoordelijkheden van de directie en het bestuur en van BDO Audit & Assurance B.V., alsmede de aard en de reikwijdte van onze werkzaamheden in het kader van onze accountantscontrole, verwijzen wij naar de controleverklaring en de nadere toelichting in bijlage B bij dit verslag.</p>
<p>GEEN BEVINDINGEN IN DE SISA- BIJLAGE</p>	<p>Wij hebben de in de SISA-bijlage van de jaarrekening genoemde specifieke uitkeringen gecontroleerd met inachtneming van de Nota verwachtingen accountantscontrole 2016. Op grond van ons onderzoek hebben wij bij uw specifieke uitkeringen geen fouten en/of onzekerheden geconstateerd die de voor SISA geldende rapporteringstolerantie overschrijden.</p>
<p>JAARVERSLAG VERENIGBAAR</p>	<p>Wij hebben als controlerend accountant getoetst of het jaarverslag of:</p> <ul style="list-style-type: none"> - het jaarverslag voldoet aan de relevante wet- en regelgeving (onderdeel I); - het verenigbaar is met de jaarrekening (onderdeel II); - geen materiele onjuistheden in het jaarverslag zijn gebleken in het licht van de tijdens de controle van de jaarrekening verkregen kennis en begrip omtrent de veiligheidsregio en zijn omgeving (onderdeel III). <p>Op basis van de door ons verrichte werkzaamheden hebben wij geen bevindingen op deze aspecten met betrekking tot het jaarverslag.</p>

2. ONS OORDEEL

Ongecorrigeerde controleverschillen

Post/omschrijving van de toelichting	Fouten (in euro's)	Onzekerheden (in euro's)	Verwijzing
Getrouwheid			
Geen	-	-	n.v.t.
Rechtmatigheid			
Onrechtmatigheden aanbestedingen (zie 5.1 - door VIC geconstateerd)	€ 20.000		Pag. 10
Totaal	€ 20.000	-	
Materialiteit (1% voor fouten/3 % voor onzekerheden)	€ 750.000	€ 2.300.000	

3. ONTWIKKELINGEN/AANDACHTSPUNTEN VOOR 2017

1. Samenvoeging meldkamers

In het regeerakkoord zijn afspraken gemaakt over het terugbrengen van het aantal meldkamerlocaties in Nederland. De 22 regionale meldkamers worden de komende jaren samengevoegd tot één Landelijke Meldkamerorganisatie (LMO) met maximaal tien meldkamerlocaties. Ambulancezorg, brandweer, politie en Koninklijke Marechaussee werken samen in de meldkamer. De meldkamers van de Veiligheidsregio's Kennemerland, Kennemerland en Noord-Holland zullen worden samengevoegd in Haarlem. De planning voor de oplevering van de meldkamer in Haarlem is 1 juli 2018. De aangewezen locatie van de meldkamer in Haarlem wordt geschikt gemaakt voor de nieuwe situatie.

2. Aanpassingen in het BBV

Het afgelopen jaar hebben meerdere wijzigingen plaatsgevonden in het BBV. In juni 2015 heeft het Ministerie van BzK een brochure uitgebracht 'Hoofdlijnen vernieuwing BBV'. Middels deze brochure wordt een overzicht gegeven van de voorgenomen wijzigingen in het BBV. Voor Veiligheidsregio's gelden de regels voor begrotingsjaar 2018.

3. Verdere inrichting VIC

Wij adviseren u het onderscheid tussen de uitvoering van de processen, de reguliere interne controle binnen de processen en de verbijzonderde interne controle op de processen scherper te benoemen. Wij stellen voor om met de VIC naar de toekomst toe afspraken te maken over aard en omvang van de werkzaamheden. Zie verder hoofdstuk 5.1.

4. Complexe inrichting financiële administratie

We hebben geconstateerd dat er sprake is van een complexe financiële administratie, waaruit niet eenvoudig de verantwoorde programmakosten zijn te ontlenen. Wij hebben geconstateerd dat veel boekingen als doorbelasting worden verwerkt op de verschillende programma's, waardoor de boekingsgang van de oorspronkelijke mutatie niet meer is te volgen. Het verdient de aanbeveling de inrichting van de financiële administratie te bezien, alsmede de verwerking van doorbelastingen. Zie verder hoofdstuk 5.1

4. UW FINANCIËLE POSITIE

RESULTAAT 2016

Resultaat 2016

Het saldo van de jaarrekening van de Veiligheidsregio Kennemerland over het jaar 2016 bedraagt € 0,7 miljoen nadelig. In het onderstaand overzicht is het resultaat in het kort weergegeven:

Rekening van baten en lasten	Realisatie 2015	Begroot vóór wijziging	Begroot na wijziging	Realisatie 2016
<i>(alle bedragen * € 1.000,-)</i>				
Baten	79.113	78.068	77.295	77.274
Lasten	78.542	77.196	77.454	77.499
Saldo baten en lasten	571	411	-159	-225
Mutaties in reserves	375	461	386	-455
Resultaat	946	872	227	-680

Het gerealiseerde resultaat 2016 is fors lager dan de begroting. Dit wordt met name veroorzaakt door het verplicht opnemen van een verplichting uit hoofde van vakantiegeld over de periode juni t/m december 2016 in het kader van het individueel keuzebudget (IKB) ten bedrage van € 1.458.000. Hiermee was in de begroting geen rekening gehouden. Door het algemeen bestuur is op 4 juli 2016 besloten om dit bedrag te onttrekken aan de algemene reserve. Dit besluit is niet verwerkt in de jaarrekening 2016, maar zal via het besluit omtrent resultaatbestemming in 2017 in de jaarrekening 2017 worden opgenomen.

Weerstandsvermogen en weerstandscapaciteit

De VRK is een gemeenschappelijke regeling en moet op grond van regelgeving (BBV) een relatie leggen tussen de financiële risico's waaraan de organisatie blootstaat en de weerstandscapaciteit van de organisatie. Het risicoprofiel is bepaald op € 3.300.000. Het risicoprofiel wordt door VRK steeds uitgebreid geactualiseerd en gerapporteerd in de begroting. In de jaarrekening wordt daarnaar verwezen en is een beschouwing opgenomen.

In januari 2017 heeft uw Algemeen Bestuur besloten het reservebeleid te herijken. Conclusie daaruit is dat een reserve van € 1.800.000 wordt aangehouden. Het saldo van de jaarrekening 2016 en de aanwezige algemene reserves komt boven dit bedrag uit en zal leiden tot een terugbetaling/verrekening naar de gemeenten.

Ten opzichte van de totale exploitatie oogt het vermogen laag. Op grond van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Kennemerland dragen de gemeenten bij in de lasten van deze organisatie voor zover zij niet worden bestreden uit de opbrengsten uit andere vergoedingen. De deelnemende gemeenten vormen dus als het ware de weerstandscapaciteit.

5.1 BEVINDINGEN - JAARREKENING

Presentatie correcties	<p>Naar aanleiding van de door ons uitgevoerde werkzaamheden hebben wij enkele bevindingen geconstateerd. Deze bevindingen hadden betrekking op de presentatie van posten in de jaarrekening. Alle bevindingen zijn gecorrigeerd. De bevindingen betroffen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Saldering van vorderingen en schulden. - Presentatiewijziging van voorziening naar overlopende passiva (IKB). - Opnemen van niet uit de balans blijvende verplichtingen (zie ook hierna). <p>Daarnaast hadden wij nog enkele tekstuele opmerkingen welke ook volledig zijn aangepast.</p> <p>Volgens artikel 27 lid 2 van het BBV dient zowel de primaire als de begroting na wijzigingen opgenomen te worden in de staat van baten en lasten. U heeft het begrotingssaldo van primair naar gewijzigd toegelicht onder hoofdstuk 2 (Algemeen beeld) van uw jaarverslag. Wij adviseren u vanaf 2017 de primaire begroting (ook) in de staat van baten en lasten op te nemen.</p>
Controleverschillen	<p>Naast de bevindingen vanuit de controle, waarvoor wij verwijzen naar de overige punten in dit hoofdstuk, zijn tijdens onze controle geen niet-gecorrigeerde controleverschillen geconstateerd.</p>
Aandacht voor niet uit de balans blijvende verplichtingen	<p>Op grond van artikel 53 van het BBV dient in de toelichting van de balans de niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen waaraan VRK voor toekomstige jaren is verbonden, te worden opgenomen. Dit betreft meerjarige financiële verplichtingen, zoals bijvoorbeeld huurcontracten, leasecontracten, kopieercontracten, onderhoudscontracten, etc. In de verordening ex artikel 212 GW kan worden aangegeven boven welk grensbedrag verplichtingen in ieder geval in de toelichting op de balans moeten worden opgenomen. De Commissie BBV adviseert in de Kadernota rechtmatigheid 2013 en in de notitie meerjarige contracten gemeenten om meerjarige contracten, die bijvoorbeeld moeten voldoen aan de regels omtrent Europese aanbesteding in de toelichting op de jaarrekening als niet uit de balans blijvende verplichtingen op te nemen voor het bedrag waarover het contract is afgesloten.</p> <p>Wij hebben vastgesteld dat in de jaarrekening 2016 van VRK de belangrijkste overeenkomsten met financiële verplichtingen zijn opgenomen in de toelichting op de jaarrekening. Hierbij is een inschatting gemaakt van de verplichting voor 2017, op basis van de jaarlast in 2016. Wij raden aan om inzicht te verkrijgen in de meerjarige contracten en daarbij behorende contractwaarde, teneinde de niet uit de balans blijvende verplichtingen in de jaarrekening 2017 zo betrouwbaar mogelijk op te nemen.</p>

5.1 BEVINDINGEN - JAARREKENING

VIC werkzaamheden	<p>Voor een uitgebreide vastlegging van onze bevindingen en aanbevelingen op de inrichting van de VIC binnen uw organisatie verwijzen wij graag naar de managementletter (H3). Tijdens de balanscontrole is gebleken dat we in onvoldoende mate kunnen steunen op door de VIC uitgevoerde werkzaamheden. Derhalve hebben wij zelfstandig diverse aanvullende gegevensgerichte werkzaamheden uitgevoerd.</p> <p>Uit het gesprek met de controller is gebleken dat de VIC zich met name richt op informatievoorziening (en de kwaliteit van de daarin opgenomen informatie), signaleren van begrotingsonrechtmatigheden (en begrotingsafwijkingen) en het vormen van voorzieningen. In het meerjarenplan rechtmatigheid 2016-2019 is de aanpak voor de aankomende jaren opgenomen. Hierin is met name aandacht voor de processen rondom onder meer aanbestedingen/inkoop, salarissen, onderhoud begroting en subsidie. Wij stellen voor om met de VIC naar de toekomst toe afspraken te maken over aard en omvang van de uit te voeren controlewerkzaamheden.</p>
Interne controle op de financiële verslaggeving	<p>VRK heeft geen interne controle van de financiële verslaggeving. Deze bedoelde interne controle heeft betrekking op de posten in de jaarrekening, zoals bijvoorbeeld onderbouwing met documenten, interne aansluitingen, interne analyse en interne controle daarop, etc. Wij geven u in overweging om ook deze werkzaamheden in uw organisatie nader te bepalen en te beschrijven.</p>
Aandacht voor actualiseren van plannen van egalisatievoorzieningen	<p>In de jaarrekening 2016 zijn diverse voorzieningen opgenomen ter egalisatie van de pieken in de uitgaven, zoals voorzieningen voor groot onderhoud en voorziening voor kleding. Wij hebben tijdens de controle geconstateerd dat de onderbouwingen van de voorzieningen zijn gebaseerd op verouderde plannen, inschattingen en systemen (kleding). Wij dringen aan om de plannen die als onderbouwing dienen in 2017 te actualiseren, ter bepaling van de voorzieningen in de jaarrekening 2017. Wij raden aan om met mogelijke extra dotaties/vrijval in de tussentijdse cijfers van 2017 rekening te houden.</p>
Aandacht voor adequate dossiervorming overwegingen naleving aanbestedingswet	<p>Door de VIC is een spendanalyse uitgevoerd om na te gaan of al dan niet terecht Europese aanbesteding van de inkoop van goederen/diensten heeft plaatsgevonden. Uit het door de VIC uitgevoerde onderzoek is gebleken dat er één tekortkomingen is signaleerd: <i>Het contract met de verkeersschool Brinkman is per 1 mei 2016 verlopen. Na deze datum zijn voor € 19.959,84 uitgaven gedaan.</i> Op grond van de omvang van deze bevindingen hebben we geen nadere werkzaamheden hierop verricht.</p> <p>We hebben wel een aantal door de VIC beoordeelde inkopen opnieuw beoordeeld. We hebben geconstateerd dat adequate dossiervastleggingen inzake overwegingen van het wel of niet (Europees) aanbesteden ontbreken. Van belang daarbij is tevens de vastlegging van een adequate juridische toets. Tevens raden we aan om deze toets en overwegingen meer in detail te documenteren in de besluiten van het AB/DB. Wij raden aan om de dossiervorming aan te scherpen.</p>

5.1 BEVINDINGEN - JAARREKENING

<p>Vervolg naleving aanbestedingswet</p>	<p>Daarnaast raden wij aan dat de spendanalyse tijdig wordt uitgevoerd door VRK, alsmede een toets door de controller, zodat wij bij aanvang van de balanscontrole jaarrekening 2017 over de bevindingen kunnen beschikken.</p>
<p>Verbonden partijen</p>	<p>Op grond van artikel 15 van het BBV dienen verbonden partijen te worden toegelicht in de jaarrekening. In de jaarrekening 2016 van VRK is de verbonden partij Coöperatieve vereniging Regionale Ambulancevoorziening (RAV) opgenomen en kort toegelicht. Op grond van lid 2 van artikel 15 dient, naast de opgenomen informatie in de jaarrekening, tevens de volgende informatie te worden opgenomen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De verwachte omvang van het eigen en vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en einde van het jaar. • De verwachte omvang van het resultaat van de verbonden partij in het jaar. • De eventuele risico's van de verbonden partij voor de financiële positie van VRK. <p>Wij dringen aan om bovengenoemde toelichting in de jaarrekening van 2017 op te nemen.</p>
<p>Programmamakosten - complexe financiële administratie</p>	<p>In de jaarrekening 2016 is voor circa € 77 miljoen aan programmamakosten verantwoord, welke nader is onderverdeeld naar de verschillende programma's. Tijdens onze controle hebben we diverse werkzaamheden uitgevoerd teneinde de juistheid en rechtmatigheid van deze kosten vast te stellen. Daarbij zijn geen materiële tekortkomingen gesignaleerd.</p> <p>We hebben geconstateerd dat er sprake is van een complexe financiële administratie, waaruit niet eenvoudig de verantwoorde programmamakosten zijn te ontfemen. Wij hebben geconstateerd dat veel boekingen als doorbelasting worden verwerkt op de verschillende programma's, waardoor de boekingsgang van de oorspronkelijke mutatie niet meer is te volgen. Het verdient de aanbeveling de inrichting van de financiële administratie te bezien, alsmede de verwerking van doorbelastingen.</p>

5.2 BEVINDINGEN - BEGROTINGSRECHTMATIGHEID

Geen onrechtmatigheden geconstateerd

Begrotingsrechtmatigheid

Voor de begrotingsrechtmatigheid wordt beoordeeld of de financiële beheershandelingen, die ten grondslag liggen aan de baten en lasten, alsmede de balansposten, tot stand zijn gekomen binnen de grenzen van de geautoriseerde begroting en hiermee samenhangende programma's (begrotingscriterium). In de begroting zijn de maximale budgetten weergegeven die door algemeen bestuur zijn vastgesteld. Dit houdt in dat de financiële beheershandelingen dienen te passen binnen de begroting, waarbij het juiste programma, de toereikendheid van het begrotingsbedrag, alsmede het begrotingsjaar van belang zijn.

Een overschrijding van de begroting is in principe altijd onrechtmatig, maar hoeft de accountant niet in alle gevallen mee te wegen in zijn oordeel. De algemene lijn is dat begrotingsoverschrijdingen die binnen de beleidskaders van het algemeen bestuur passen niet meegewogen worden in het accountantsoordeel. In paragraaf 3.3 van de Kadernota Rechtmatigheid 2016 zijn zeven typen overschrijdingen benoemd en de mate waarin deze moeten worden afgewogen in het accountantsoordeel omtrent de rechtmatigheid.

In de programmarekening zien we twee overschrijdingen in de jaarrekening. In onderstaande tabel zijn deze overschrijdingen benoemd.

Bevinding	Overschrijding	Type overschrijding	Telt mee in het oordeel?
Programma Veiligheidshuis	€ 32.000	Kostenoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid en geheel wordt gecompenseerd door ook niet begrote onttrekking aan de reserves.	Nee
Programma Financiële middelen (IKB € 1.458.000 en saldi kostenplaatsen € 236.000)	€ 1.694.000	Kostenoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid, waaronder € 1.458.000 inzake IKB waartoe een ook niet verwerkte maar wel bestuurlijk besloten onttrekking aan de reserves in de jaarrekening wordt verantwoord.	Nee

Wij verwijzen voor een inhoudelijke en meer specifiek analyse van deze overschrijdingen naar de toelichting op de programmarekening, waar de verschillen tussen begroot en werkelijk per programma nader zijn toegelicht.

Schatkistbankieren

Vanaf 2013 is schatkistbankieren verplicht voor decentrale overheden waarbij tegoeden van decentrale overheden dienen te worden aangehouden in de Nederlandse schatkist. Het drempelbedrag dient te gerapporteerd volgens een voorgeschreven format welke op basis van gemiddelden aangeeft of sprake is van een overschrijding of niet. Uit deze opgave blijkt dat in 2016 het drempelbedrag in geen enkel kwartaal is overschreden.

5.3 BEVINDINGEN - OVERIG

Invoering Vpb-plicht

Invoering Vpb-plicht

Overheidsondernemingen zijn met ingang van 1 januari 2016 belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. Vanaf het boekjaar 2016 zullen overheidsondernemingen dan ook mogelijk aangifte vennootschapsbelasting moeten gaan doen. Belastingplicht voor de vennootschapsbelasting bestaat slechts voor zover de overheidsinstelling met een activiteit deelneemt aan het economische verkeer. Dat wil zeggen als de activiteit wordt verricht buiten de eigen kring. Daarnaast is een aantal ondernemingsactiviteiten specifiek vrijgesteld van de heffing van vennootschapsbelasting. Dit vloeit rechtstreeks voort uit de bedoeling van de wetgeving, te weten het tegengaan van mogelijke concurrentievervalsingen met private ondernemingen.

Afgelopen jaar voorbereiding voor de invoering

Omdat de feitelijke belastingplicht ingaat met ingang van het boekjaar dat begint op of na 1 januari 2016 heeft het afgelopen jaar een grondige inventarisatie en beoordeling van de activiteiten van de organisatie plaatsgevonden, zodat vastgesteld kan worden welke van deze activiteiten een onderneming (kunnen) vormen. Gezien bij alle 25 veiligheidsregio's dezelfde problematiek speelt wordt dit landelijk opgepakt waarbij BDO ondersteunt.

BDO ondersteunt landelijke Vpb inventarisatie voor VR

Uit de eerste verkenningen kwam naar voren dat de activiteiten als detachering van personeel, het geven van opleidingen en trainingen (aan derden) en abonnementen van het Openbaar Meldsysteem (niet-wettelijke aansluitingen) mogelijk vpb-plichtige activiteiten zouden kunnen zijn bij de veiligheidsregio's.

De fiscalisten van BDO hebben een voorstel opgesteld namens alle veiligheidsregio's en gesprekken gevoerd met de BBO.

Uitkomst daarvan is geweest dat door BDO een activiteitenlijst zou worden opgesteld en dat een drietal modelcasussen zouden worden uitgewerkt waarin de fiscale standpunten zijn opgenomen waarom een activiteit al dan niet belastingplichtig zou zijn. Een activiteit kan als niet belastingplichtig kunnen worden aangemerkt op grond van het ontbreken van een onderneming of omdat een vrijstelling van toepassing is.

Deze concept activiteitenlijst met daarbij behorend besluitvormingsmodel en de modelcasussen met motivering zijn onlangs besproken met BBO.

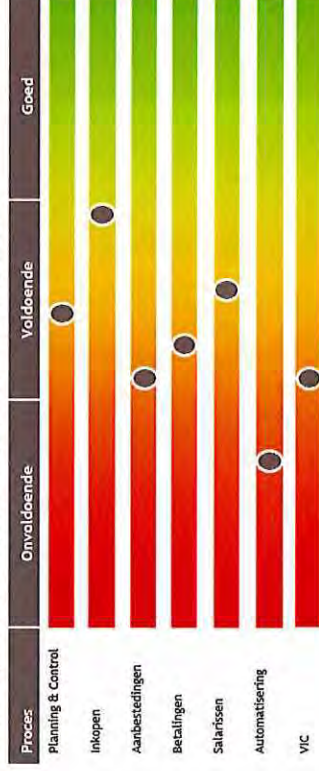
Voorlopige conclusie dat in zeer beperkt aantal gevallen sprake zal zijn van belastingplicht

De voorlopige conclusie is dat slechts in een zeer beperkt aantal gevallen er wellicht sprake kan zijn van belastingplicht. Dit geldt ook voor de modelcasussen welke zijn voorgelegd. In veel gevallen zal namelijk het winststreven ontbreken omdat tegen kostprijs, dat wil zeggen loonkosten met een beperkte overheadtoeslag, wordt gepresteerd. Van het OMS is inmiddels bepaald dat dit geen belaste activiteit betreft voor de verplichte aansluitingen. Voor de niet-wettelijke aansluitingen is er wel sprake van een vpb-plicht. De omvang hiervan is verwaarloosbaar.

6. INTERNE BEHEERSING

Interne beheersing

Op basis van onze uitgevoerde werkzaamheden komen tot de conclusie dat de kwaliteit van de significante processen van de Veiligheidsregio Kennemerland (voor zover relevant voor de controle van de jaarrekening) op onderdelen voor verbetering vatbaar is. Dit betreffen met name het proces automatisering, aanbestedingen (contractbeheer - documentatie naleving wet- en regelgeving) en de invulling VIC.

P&C-cyclus

Een kwalitatieve goede P&C-cyclus is van groot belang binnen een organisatie als de VR. Jaarlijks worden de vereiste documenten tijdig aan het dagelijks en algemeen bestuur beschikbaar gesteld. De managementrapportage en bestuursrapportage wordt tweemaal per jaar opgesteld en besproken. Het proces van tot stand komen van de jaarrekening (en de onderbouwing van de diverse posten en interne analyse) beschouwen wij als onderdeel van de P&C cyclus. Tijdens de controle van de jaarrekening constateren wij dat het interne afsluitproces kan worden aangescherpt (zie ook onze bevinding ten aanzien van de programmakosten).

Inkopen

Wij hebben het proces inkopen als ruim voldoende aangemerkt. De facturen worden digitaal geautoriseerd in de workflow van Unit4. Wij hebben geen bevindingen m.b.t. de autorisatie van de facturen binnen de workflow van Unit4. Gezien de bevindingen in de automatiseringsomgeving is echter niet met zekerheid te aan te geven dat de autorisatie van de functionaris in de applicatie ook daadwerkelijk de fysieke persoon is geweest die deze autorisatie heeft gedaan. Zie hiervoor verder de opmerking bij de automatiseringsomgeving.

6. INTERNE BEHEERSING

Interne beheersing

Aanbestedingen

Het proces aanbestedingen scoort lager gezien de bevindingen in de proces. Bij de aanbestedingen hebben we voor een aantal inkoopdossiers vastgesteld dat de geleidebrief niet is geautoriseerd door de directie. Daarnaast hebben we vastgesteld dat Agresso een melding 2 á 3 maanden voor het einde van een contract geeft, maar deze melding niet altijd leidt tot een initiatie voor een nieuwe aanbesteding en de melding voor bepaalde trajecten pas te laat wordt ontvangen, waardoor het risico bestaat op onrechtmatigheden in aanbestedingen. Zie verder onze vastlegging omtrent naleving aanbestedingswet (hoofdstuk 5.1).

Betalingen

Het betalingsproces scoort lager gezien de bevindingen met betrekking tot de controle op de betaallijst en de bevinding met betrekking tot de bevoegdheden in de betaalapplicatie. Hierdoor bestaat een risico op onrechtmatige betalingen.

Automatisering

De automatiseringsomgeving hebben wij als onvoldoende aangemerkt. Dit komt met name door de bevindingen met betrekking tot de wijzigingen van gebruikersrechten en het ontbreken van een periodieke review op de ingerichte gebruikersrechten. In het kader van Change management worden updates van de financiële administratie uitgevoerd door Unit 4. De VR voert hier geen controles op uit. Dit geldt ook voor de back-up en recovery procedures. Voor een uitgebreidere beschrijving van de bevindingen verwijzen wij naar de managementletter.

Salarissen

Het personeelsproces hebben wij aangemerkt als voldoende. Door de VIC zijn gedurende 2016 interne controles uitgevoerd, met name gericht op rechtmatigheid van kostendeclaraties in kader van WKR en vergoedingen aan personeel. De VIC heeft hierbij een aantal bevindingen geconstateerd. N.a.v. de bevindingen van de VIC zijn enkele verbeteringen in het proces correcties doorgevoerd. Daarnaast is uit de VIC werkzaamheden gebleken dat door de complexiteit van de salariskosten (relatief veel vergoedingen) en het ontbreken van een ervaren (senior) medewerker met relevante kennis en ervaring de kans dat fouten gemaakt wordt relatief groot is. Wij onderschrijven deze constatering.

Verbijzonderde interne controle (VIC)

Voor de beoordeling van de VIC verwijzen wij naar de managementletter en de vastlegging in hoofdstuk 5.1 van het onderhavige verslag.

BIJLAGE A: BEVINDINGEN SISA-BIJLAGE

Geen bevindingen inzake de controle van de Sisa bijlage

Inleiding

Bij de jaarrekening wordt als bijlage de Sisa-verantwoording toegevoegd. De Veiligheidsregio Kennemerland heeft de rechtmatige totstandkoming van de Sisa-bijlage getoetst.

Op grond van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden, artikel 5, lid 4, rapporteren wij in dit rapport over de fouten en onzekerheden van de specifieke uitkeringen die in 2014 in het kader van Sisa worden verantwoord. Wij doen dit middels een tabel, die ook moet worden opgenomen als geen fouten of onzekerheden zijn geconstateerd. Per regeling wordt aangegeven of, en zo ja welke financiële fouten of onzekerheden zijn geconstateerd. Deze tabel is hieronder weergegeven.

NR.	SPECIFIEKE UITKERING OF OVERIG	FOUT OF ONZEKERHEID	FINANCIËLE OMVANG IN EURO'S	TOELICHTING FOUT/ONZEKERHEID
A2	Brede doeluitkering Rampenbestrijding (BDUR)	geen	-	n.v.t.

BIJLAGE B: BEVINDINGEN WNT

Geen bevindingen inzake de controle van de WNT

Inleiding

Een gemeenschappelijke regeling valt onder de Wet Normering Topinkomens. De leden van de directie en de leden van het Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur worden aangemerkt als topfunctionarissen. Wij hebben de controle van de WNT uitgevoerd waarbij wij zijn nagegaan of de bedragen juist en volledig zijn opgenomen.

De leden van het Algemeen/Dagelijks Bestuur ontvangen geen bezoldiging. Wij hebben vastgesteld dat de bedragen van de leden van de directie aansluiten op de salarisadministratie. Wij hebben aanvullend een bevestiging opgevraagd bij de directieleden teneinde vast te stellen dat gedurende 2016 geen extra beloningen zijn ontvangen dan de bedragen die zijn toegelicht in de jaarrekening.

Wij hebben vastgesteld dat de bedragen en aanvullende toelichtingen in de jaarrekening juist en volledig zijn opgenomen.

BIJLAGE C: ONZE CONTROLE

SCOPING: DOEL EN OBJECT VAN DE CONTROLE

Het doel van de controle is het geven van een onafhankelijk oordeel of de financiële overzichten van de Veiligheidsregio Kennemerland, in alle van materieel belang zijnde opzichten, zijn opgesteld zijn in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

Voor een uitgebreide beschrijving van onze aanpak verwijzen wij naar onze opdrachtbevestiging 2016.

MATERIALITEIT

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Bij onze controlewerkzaamheden hebben wij als uitgangspunt de door de raad vastgestelde toleranties gehanteerd. De raad heeft ons daarbij opgedragen om bij onze oordeelsvorming en rapportering uit te gaan van de hierna vermelde goedkeurings- en rapporteringstolerantie.

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 750.000. De materialiteit is gebaseerd op 1% van de totale lasten, inclusief mutaties reserves. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Goedkeuringstolerantie	Goedkeurend	Beperking	Oordeels- onthouding	Afkeurend
Fouten in de jaarrekening (% lasten)	≤ 1%	> 1% < 3%	-	≥ 3%
Onzekerheden in de controle (% lasten)	≤ 3%	> 3% < 10%	≥ 10%	-

Wij zijn met u overeengekomen dat wij alle tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 37.500 rapporteren alsmede afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

Onze controle richt zich tevens op de getrouwheid en rechtmatigheid van de informatie in de Sisa-bijlage van de jaarrekening. Voor Sisa gelden specifiek voorgeschreven rapporteringstoleranties die veelal lager zijn dan uw rapporteringstolerantie. Wij passen deze voorgeschreven Sisa-toleranties eveneens op correcte wijze toe.

BIJLAGE C: ONZE CONTROLE

ONAFHANKELIJKHEID	<p>Nederlands recht en overige beroepsregels, zoals de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO), vereisen dat wij onafhankelijk zijn ten opzichte van onze controle cliënten. Wij zijn van mening dat door ons is voldaan aan deze eisen.</p> <p>Wij bevestigen dat we geen giften > 100 euro hebben gegeven aan dan wel aangenomen van VRK of haar personeel. Wij hebben de overige dienstverlening naast de controle van de jaarrekening beoordeeld aan de hand van onze beroepsregels en hebben geconcludeerd dat het type dienstverlening en de vergoeding onze onafhankelijkheid niet beïnvloeden.</p>
FRAUDE EN NON-COMPLIANCE	<p>Onze controle is niet specifiek gericht op het ontdekken van fraude. Bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden voor de jaarrekeningcontrole houden wij rekening met het risico dat de jaarrekening als gevolg van fraude en onregelmatigheden onjuistheden van materieel belang zou kunnen bevatten.</p> <p>Eén van de door ons uitgevoerde maatregelen is het bespreken van de mogelijke frauderisico's en mogelijke fraudesituaties op verschillende niveaus binnen VRK. Hiertoe hebben wij de mogelijke frauderisico's en de mogelijke fraudesituaties besproken met de directie. Deze besprekingen en onze controlewerkzaamheden hebben geen aanwijzingen voor materiële fraude opgeleverd.</p>
GEAUTOMATISEERDE GEGEVENSVERWERKING EN BEVEILIGING PERSOONSGEGEVENS	<p>Ingevolge artikel 2:393, lid 4 BW, dient de accountant in zijn verslag aandacht te besteden aan de bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking. Onze jaarrekeningcontrole is gericht op het geven van een oordeel omtrent de jaarrekening zelf en is niet primair gericht op het doen van uitspraken omtrent de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking als geheel of van onderdelen daarvan.</p> <p>Wij hebben de automatiseringsorganisatie van VRK uitsluitend in het kader van de jaarrekeningcontrole beoordeeld. De jaarrekeningcontrole heeft geen tekortkomingen in de continuïteit en betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking aan het licht gebracht. Voor een uitgebreide vastlegging verwijzen wij naar de managementletter.</p>